

Ini Sa Igsulat I Pabelo Diyà Sa Umpungan I Hésus Diyà Uwang

GALATIYA

Ini Denu Sa Igsulat I Pabelo Diyà Sa Medoo TegeGalatiya

Na, egoh sa keduwa di gulê mig-angay Pabelo i diyà sa medoo menuwa anì tumulù sa Mepion Tegudon denu si Hésus Kelistu, nekeuma ma diyà sa tanà Galatiya diyà sa uwang tanà Asiya. Mig-angay diyà sa medoo menuwa diyà Galatiya, owoy iya sa igtulù di nematay Hésus Kelistu i anì metigtuwan sa medoo salà da. Agulé medoo ma sa etaw migpigtuu dé diyà si Hésus.

Na, egoh i Pabelo miglegkang diyà Galatiya, duen ma sa liyu etaw migtebow da dutu, owoy iya sa igtulù da mekepangunut da ma gaa diyà sa uledin igsugkow i Mosis sa medoo etaw epigktuu diyà si Hésus anì mealukan i Nemula kagda. Huanan di, nebukul sa pedu sa medoo epigktuu diyà si Hésus Kelistu.

Na, egoh i Pabelo migdineg denu iya wé, medelamet migsulat diyà kenagda. Sinelepan di diyà siini sulat sa pesuwan da mealukan i Nemula danà da daa epigktuu diyà si Hésus Kelistu, beken danà da epangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis.

Migtulù ma Pabelo i diyà kenagda sa mepion adat sa etaw epigktuu diyà si Kelistu.

Ini Sa Edungan Kagi I Pabelo Diyà Sa Medoo TegeGalatiya

1 1-2 Na, si Pabelo a egsulat ini i. Egsulat a diyà sa medoo umpungan i Hésus diyà uwang Galatiya. Langun ké dahini epigktuu, egtulonen ké sa mepion pedu ké diyà keniyu. Aken sa salu i Hésus Kelistu danà ku ginelal da i Hésus owoy si Nemula Emà ta sa mig-enaw kenagdi egoh di nematay, owoy sinugù da ma aken. Beken etaw daa diyà tanà sa miggelal kenak owoy sa migsugù kenak.

³ Egsimbà ké anì mekehaa yu sa mepion ketabang ipeuloy i Nemula owoy sa melanih keugpà yu danà sa Emà ta si Nemula owoy si Datù Hésus Kelistu ma.

⁴Na, inunutan i Kelistu sa uyot i Emà ta si Nemula egoh di nematay diyà sa kayu igbugsud anì babaen di sa salà ta anì endà mekeunut ki diyà sa etaw tegebael medaet pigtamayan i Nemula. ⁵Huenan di, meolò Nemula i taman melugay. Amin.

Ini Sa Igtulù I Pabelo Sebaen Daa Sa Tegudon Mekealuk Etaw

⁶Na, tigtu negaip a keniyu, enù ka medelamet yu mighalì epgigtuu diyà sa liyu tegudon owoy ininiyugan yu polo Nemula i sa mig-umow keniyu danà sa ketabang i Kelistu. ⁷Dodoo endà duen sa liyu tegudon mekealuk etaw, liyu daa sa tegudon igtulù ku diyà keniyu. Iya sa inikagi ku enù ka duen etaw ebgogowen da sa pedu yu enù ka ungayà da hedem mesambian sa Mepion Tegudon denu si Kelistu. ⁸Dodoo sumalà dé sa etaw egtegudon diyà keniyu, iling ka kami ataw ka sa egsugùsuguen i Nemula kedu diyà langit, amuk beken éhê sa tegudon igtulù ké diyà keniyu sa igtulù di, iya sa etaw mepigtamayan i Nemula taman melugay. ⁹Inikagi ké doo iya wé diyà keniyu egoh anay dodox eg-ikagiyen ku dema ini egoh di. Sumalà dé sa etaw egtegudon diyà keniyu amuk endà éhê di sa tegudon sinakem yu igtulù ké, iya sa etaw mepigtamayan i Nemula taman melugay.

¹⁰Yoko egenemdem duu ungayà ku oloen a etaw, dodox ungayà ku polo metuuwan Nemula i diyà kenak. Yoko ma egenemdem duu ungayà ku metuuwan a etaw, enù ka amuk iya sa ungayà ku, endà mebaluy di sinaligan a i Kelistu.

Ini Sa Tinulon I Pabelo Sa Ego Di Migpesalu Diyà Si Hésus

¹¹O medoo duma ku epgigtuu, ungayà ku metiigan yu ini i. Beken danà penemdem etaw daa sa Mepion Tegudon igtulù ku diyà keniyu. ¹²Enù ka endà dinineg ku duu diyà etaw owoy endà ma duen etaw migtulù kenak, dodox si Hésus Kelistu polo sa migpetiig diyà kenak siini Mepion Tegudon.

¹³Nedineg yu dé sa ukit-ukit ku egoh anay egoh ku mig-unut sa uledin ké, kami i Hudiyu. Tigtu pinelihay ku sa etaw epgigtuu diyà si Kelistu enù ka ungayà ku medaetan sa kepigtuu da. ¹⁴Sa medoo duma ku Hudiyu nesetepeng sa kelukes ké, endà nekegaga da kenak egpangunut diyà sa medoo uledin ké, enù ka uman pa sa naken kegelol egpangunut diyà sa tegudon sa tupù ké.

¹⁵Apiya di pa medaet sa kebael ku sa etaw epgigtuu, eghiduwan i Nemula polo aken, enù ka egoh ku endà pa miglesut, hinemili di dé aken owoy inumow di ma aken anì aken sa egsugùsuguen di. ¹⁶Pinenemdem i Nemula ipehaa di sa anak di si Kelistu diyà kenak anì itulù ku sa Mepion Tegudon denu kenagdi diyà sa medoo etaw beken Hudiyu. Agulé endà duen etaw kenà ku egpetulù. ¹⁷Owoy endà ma migpelikù a diyà

Hélusalém anì egpetulù a diyà sa anay salu i Hésus. Dodox miglagbas a muna diyà uwang Alabiya, agulé migpelikù a dema diyà sa menuwa Damasko.¹⁸ Egoh di neuma telu gepalay, mig-angay a diyà Hélusalém enù ka eglengen a diyà si Pidelu anì mesetiig ké. Duwa kapadian sa lugay ku mig-ugpà diyà kenagdi.¹⁹ Endà duen duma salu i Hésus hinaa ku dahiya liyu daa si Santiyago, hadi i Datù Hésus.²⁰ Anan tuu ini i isulat ku diyà keniyu, owoy netiigan i Nemula doo endà egbutbut a.

²¹ Egoh ku kedu diyà Hélusalém, mig-angay a diyà sa uwang Siliya owoy uwang Silisiya.²² Huenan di, endà pa egkilalaen a sa medoo etaw egyptuu diyà si Kelistu diyà uwang Hudija enù ka endà duen sa kenà da mighaa kenak.²³ Dodox dinineg da daa sa inikagi etaw, guwaen da, "Egoh anay kagdi sa tigtu migpelihay kenami anì mekeeked ké egyptuu. Dodox ini egoh egtegudon polo denu sa kepigtuu etaw diyà si Kelistu."²⁴ Huenan di, eg-looen da Nemula i danà ku dé migpigtuu diyà si Kelistu.

Ini Sa Tinulon I Pabelo Sa Egoh Da Netuuwan Salu I Hésus Ma Kagdi I

2 ¹Na, egoh di neuma sepulù owoy epat gepalay, migpelikù a eg-angay diyà Hélusalém. Mig-unut Bilnabi i owoy inuwit ké ma Tito i.² Mig-angay a dutu enù ka iya sa uyot i Nemula igpetiig di diyà kenak. Egoh ké migtebow dutu, nesetipon ké langun kaunutan etaw egyptuu, owoy endà duen liyu etaw nekeamut dahiya. Sinelepang ku diyà kenagda sa Mepion Tegudon igtulù ku diyà sa medoo etaw beken Hudiyu. Iya sa binaelan ku anì metiigan sa medoo kaunutan metudà sa igtulù ku anì endà peulanen da duu sa igtulù ku diyà etaw beken Hudiyu.³ Hê, netuuwan sa medoo kaunutan diyà sa igtulù ku. Apiya di pa beken Hudiyu Tito i duma ku, endà ma egtegelen da duu egpekelaing ipat iling sa uledin igsugkow i Mosis.⁴ Dodox duen sa liyu etaw migtebow diyà sa kenà ké nesetipon. Egyptuu da ma gaa diyà si Hésus owoy egyptuu da diyà sa uledin igsugkow i Mosis, huenan di ungayà da pekelaingen da ma sa ipat i Tito. Mig-angay da daa eghahaa kenami anì metiigan da amuk egyptuu ki ma diyà sa uledin igsugkow i Mosis, kita i etaw egyptuu diyà si Hésus Kelistu, enù ka ungayà da meudipen ki dema diyà siedò uledin. Dodox linengà i Hésus Kelistu dé kita diyà sa tapay uledin.⁵ Dodox endà eg-unutan ké duu sa hagda uyot, enù ka ungayà ké endà duen butbut mekeamut diyà sa tuu tegudon igtulù ké diyà keniyu.

⁶Na, egoh sa medoo kaunutan migdineg denu sa ketulù ku, endà egpelumanan da duu sa ketegudon ku diyà etaw beken Hudiyu. Apiya di pa mehagtaw gaa sa gelal da, endà duen tayu etaw mehagtaw diyà sa kehaa i Nemula enù ka anan ki nesetepeng.⁷ Endà egsigbolowen da duu sa ketulù ku, dodox netiigan da polo hinemilì i Nemula aken anì tumulù a sa Mepion Tegudon diyà sa etaw beken Hudiyu, lagà sa egoh di mighemilì si Pidelu egoh anay anì egtegudon diyà sa medoo

Hudiyu. ⁸Enù ka danà sa tunung i Nemula migpesalu a diyà si Hésus anì tumegudon a diyà sa etaw beken Hudiyu. Hediya ma migpesalu ma Pidelu i anì tumulù diyà etaw Hudiyu. ⁹Na, iya gaa sa mapulù kaunutan etaw egpigtuu, si Santiyago owoy si Pidelu owoy si Huwan. Egoh da neketiig aken ma sa pineangay i Nemula egpetegudon, sinekulù da kami si Bilnabi anì metandaan sebaen daa sa pedu ké langun. Iya sa neseunutan ké langun, kami si Bilnabi sa tumegudon diyà etaw beken Hudiyu owoy kagda sa tumegudon diyà etaw Hudiyu. ¹⁰Iya daa sa pinegeni da diyà kenami tabangan ké sa duma da pubeli diyà tanà Hudiyu, owoy tapay doo iya sa pedu ku tumabang a kenagda.

Ini Sa Egoh I Pabelo Mighawid Si Pidelu Diyà Antiokiya

¹¹Na, duen sa egoh ku tigtu a mighawid si Pidelu enù ka duen sa binaelan di endà mepion di. Egoh di migtebow diyà Antiokiya, ¹²neseselengan da egkaen sa etaw beken Hudiyu. Mepion iya wé, dodox egoh sa duma etaw Hudiyu migtebow pineangay i Santiyago, migsabuh Pidelu i egkaen diyà sa etaw beken Hudiyu, enù ka nelimedangan di amuk luwohen da enù ka ungayà da mangunut sa medoo etaw beken Hudiyu diyà sa uledin igsugkow i Mosis denu sa kepekelaing ipat. ¹³Hediya ma sa duma etaw Hudiyu egpigtuu diyà Antiokiya, inilingan da ma Pidelu i egsabuh egkaen diyà sa etaw beken Hudiyu, apiya di pa netiigan da doo mepion amuk neseselengan da egkaen. Apiya si Bilnabi, migsabuh ma egkaen. ¹⁴Egoh ku neketiig endà eg-unutan da duu sa tuu tegudon denu si Kelistu, sinigbolow ku Pidelu i diyà sa taengan sa medoo etaw egpigtuu. Guwaen ku, “Apiya di pa kuna sa etaw Hudiyu, egpekeiling ka doo sa adat etaw beken Hudiyu. Huenan di, endà mepion di amuk egtegelen ko egpeiling sa etaw beken Hudiyu diyà sa nita adat Hudiyu.” Iya sa inikagi ku diyà si Pidelu.

Kumetiengaw Ki Diyà Sa Kehaa I Nemula Amuk Egpigtuu Ki

¹⁵Na, kami sa etaw Hudiyu enù ka Hudiyu sa tupù ké. Endà lagà ké sa etaw beken Hudiyu tegetipay uledin igsugkow i Mosis. ¹⁶Dodox apiya di pa egpangunut ké diyà sa uledin igsugkow i Mosis, netiigan ké doo endà duen etaw kumetiengaw diyà sa kehaa i Nemula danà di egpangunut diyà sa uledin, enù ka iya daa sa etaw kumetiengaw diyà sa kehaa i Nemula sa etaw egpigtuu diyà si Hésus Kelistu. Huenan di, egpigtuu ké ma diyà si Hésus Kelistu anì kumetiengaw ké ma diyà sa kehaa i Nemula danà sa kepigtuu ké kenagdi beken danà ké egpangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis, enù ka endà duen etaw kumetiengaw diyà sa kehaa i Nemula danà di egpangunut diyà sa uledin. ¹⁷Na, amuk ungayà ké kumetiengaw ké diyà sa kehaa i Nemula danà ké egpigtuu diyà si Kelistu, tuu ma doo kami sa nesalà lagà sa etaw beken Hudiyu tegebel

salà enù ka endà egpangunut ké diyà sa uledin igsugkow i Mosis. Apiya di pa endà petiengawen i Nemula duu kita danà ta egpangunut diyà sa uledin, beken si Kelistu doo sa pesuwan ta nesalà. ¹⁸Dodoo amuk egpangunut a dema sa uledin igsugkow i Mosis linengaan ku egoh anay enù ka guwaen ku kumetiengaw ki danà sa uledin, igpetiig ku dé aken sa tegebael salà enù ka tinipay ku sa uledin. ¹⁹Netiigan ku endà mebegayan a lalù endà meelut di danà ku egpangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis. Huenan di, inekedan ku dé sa nami uledin anì tigtu a polo eg-unut diyà si Nemula. ²⁰Danà sa egoh ku migpigtuu diyà si Kelistu, lagà a ma nekeunut kenagdi igtutuk diyà sa kayu igbugsud. Edung egoh iya, beken sa naked uyot sa eg-unutan ku, dodoo si Kelistu polo sa eg-unutan ku enù ka eg-upgà diyà sa pedu ku. Sa lugay ku nehagtay diyà tanà, takà a egsalig diyà sa Anak i Nemula. Eghiduwan di aken owoy nematay diyà sa kayu igbugsud anì alukan di aken. ²¹Amuk egpangunut a dema sa uledin igsugkow i Mosis, iniyugan ku sa mepion ketabang ipeuloy i Nemula diyà kenak. Dodoo meked a iya wé enù ka upama amuk kumetiengaw sa etaw diyà sa kehaa i Nemula danà da egpangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis, endà duen nesugatan sa kepatay i Kelistu.

Ini Denu Sa Kepigtuu Sa Etaw Diyà Si Hésus

3 ¹Ay, endà mekepenemdem yu kiyu i etaw tegeGalatiya. Maen di ya eg-unut yu polo diyà sa kagi etaw egpepigtuu keniyu diyà sa tapay uledin igsugkow i Mosis? Tigtu a negaip keniyu, enù ka metumàmà sa ketulù ku keniyu egoh anay denu sa kinepatay i Hésus Kelistu diyà sa kayu igbugsud. ²Enù di ya, sinakem yu pa sa Metiengaw Suguy i Nemula danà sa kepangunut yu sa uledin igsugkow i Mosis? Netiigan ta endà tuu iya wé, enù ka migsakem yu polo sa Metiengaw Suguy di danà yu migpigtuu diyà sa tegudon igtulù ku denu si Kelistu. ³Endà mekepenemdem yu kiyu i. Egoh yu anay egpigtuu diyà si Kelistu, tigtu yu egsalig diyà sa ketabang sa Suguy i Nemula. Dodoo ini egoh di guwaen yu dò kumetiengaw yu diyà sa kehaa i Nemula danà yu egpangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis. ⁴Endà mepion di amuk peulanen yu sa langun inukitan yu danà yu egpigtuu diyà si Hésus, enù ka dakel doo sa ulan di. ⁵Si Nemula sa migbegay diyà keniyu sa Metiengaw Suguy di owoy kagdi ma sa migbael panduan diyà keniyu. Beken danà sa kepangunut yu sa uledin igsugkow i Mosis iya wé binaelan di diyà keniyu, dodoo danà yu polo migsakem sa tegudon igtulù ké denu si Kelistu.

⁶Taa yu si Ablaham sa tupù ké egoh anay. Duen sa kagi i Nemula igpesulat denu kenagdi, guwaen di, “Migpigtuu Ablaham i diyà si Nemula, huenan di migketiengaw diyà sa kehaa i Nemula danà sa

kepigtuu di.”^a 7Huenan di, igpetiig ké ini i diyà keniyu. Sumalà dé sa etaw egpigtuu lagà sa kinepigtuu i Ablaham, mebaluy doo kagdi ma sa tugod i Ablaham. ⁸Duen sa kagi i Nemula igsugkow i Mosis, kagda polo sa mepigtamayan i Nemula, enù ka duen sa kagi i Nemula igsugkow, guwaen di, “Danà sa kepigtuu ko, metabangan sa langun etaw diyà tanà.”^b ⁹Na, migpigtuu Ablaham i sa inikagi i Nemula, huenan di tinabangan i Nemula kagdi i. Hediya ma metabangan ma sa langun etaw egpigtuu diyà si Nemula.

Pigtamayan I Nemula Sa Langun Etaw Egtipay Uledin Di

¹⁰Na, sa medoo etaw ungayà da kumetiengaw da diyà sa kehaa i Nemula danà da migpangunut sa uledin igsugkow i Mosis, kagda polo sa mepigtamayan i Nemula, enù ka duen sa kagi i Nemula igsugkow, guwaen di,

“Pigtamayan i Nemula sa etaw endà tigtu di egpangunut
diyà sa langun uledin igsugkow i Mosis.”^c

¹¹Netiigan ta doo endà duen etaw kumetiengaw diyà sa kehaa i Nemula danà di egpangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis, enù ka duen ma sa kagi i Nemula igsugkow, guwaen di,

“Iya sa etaw kumelalù taman melugay
sa etaw migketiengaw diyà sa kehaa i Nemula danà sa kepigtuu
di.”^d

¹²Dodoo amuk duen etaw mekepangunut diyà sa langun uledin igsugkow i Mosis, endà duen sa ulan sa kepigtuu di diyà si Kelistu, enù ka iya sa kagi i Nemula igsugkow, guwaen di,

“Sa etaw mekepangunut diyà sa langun uledin igsugkow i Mosis,
iya sa etaw mebegayan lalù endà meelut di.”^e

¹³Dodoo netiigan ta endà duen etaw mekegaga egpangunut diyà sa langun uledin. Huenan di, sa etaw egsalig diyà sa uledin igsugkow i Mosis, iya polo sa etaw pigtamayan i Nemula danà sa uledin. Dodoo si Kelistu sa miglaun kenita diyà sa kepigtamay i Nemula, enù ka netuing diyà kagdi sa kepigtamay i Nemula kenita etaw nesalà egoh di nematay diyà sa kayu ighbugsud. Enù ka duen sa kagi i Nemula igsugkow, guwaen di,

“Sumalà dé sa etaw inimatayan
owoy igdeleket diyà sa kayu ighbugsud,
iya sa tandà di nepigtamayan i Nemula.”^f

^a 3:6 Basa ko Génesis 15:6   ^b 3:8 Basa ko Génesis 12:3; 18:18; 22:18   ^c 3:10 Basa

ko Dutilonomiyu 27:26   ^d 3:11 Basa ko Habakuk 2:4   ^e 3:12 Basa ko Lébitiko 18:5

^f 3:13 Basa ko Dutilonomiyu 21:23

¹⁴Na, danà sa kinepatay i Hésus Kelistu diyà sa kayu ighbugsud, mebegayan ma sa etaw beken Hudiyu sa mepion ketabang igaipasad i Nemula diyà si Ablaham egoh anay, owoy danà sa kepigtuu ta diyà si Hésus Kelistu, mekesakem ki sa Metiengaw Suguy i Nemula igaipasad di egoh anay.

Ini Sa Igtulù I Pabelo Denu Sa Pasad I Nemula Diyà Si Ablaham

¹⁵Na, o medoo duma ku epgigtuu, egtulonon ku kiyu balatan. Upama, amuk egpeeleesen ta sa pasad ta diyà sa duma ta, tumandà ki diyà sa igsulat. Ego ta ubus migtandà, endà mebaluy di kedanan etaw sa danà ta egsulat owoy endà ma mebaluy di amuk salimbuten di. ¹⁶Hediyà ma sa igaipasad i Nemula diyà si Ablaham owoy sa tugod di egoh anay. Beken sa langun tugod i Ablaham sa pinasadan i Nemula, dodox sebaen i Kelistu daa sa tugod i Ablaham sa pinasadan di. ¹⁷Na, selepangen ku ini i igsulat ku. Migpasad Nemula i diyà si Ablaham egoh anay. Ego di neuma epat gatus owoy telu pulù gepalay, pinesulat i Nemula Mosis i sa uledin di diyà sa medoo etaw Hudiyu egoh anay. Dodox apiya di pa pinesulat i Nemula Mosis i iya wé uledin, tapay doo meketuu sa pasad i Nemula diyà si Ablaham. Endà ma mebaluy di mekedan sa pasad i Nemula diyà si Ablaham egoh anay. ¹⁸Upama, amuk kumelalù ki danà ta migpangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis, endà dé duen ulan sa igaipasad i Nemula diyà si Ablaham. Dodox danà sa igaipasad di polo, ighbegay di sa lalù diyà si Ablaham.

¹⁹Na, apiya di pa tuu endà melalù ki danà sa kepangunut ta sa uledin igsugkow i Mosis, duen doo sa ulan iya wé uledin. Igpesugkow i Nemula sa uledin di diyà sa etaw Hudiyu anì metiigan sa langun etaw sa salà da. Iya daa sa lugay da epgangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis taman daa sa egoh di tumebow Kelistu i tugod i Ablaham sa pinasadan i Nemula. Ego i Nemula migbegay iya wé uledin, tinulon di diyà sa egsugùsuguen di. Agulé igsugkow da diyà si Mosis owoy tinulon di ma diyà sa medoo etaw Hudiyu. ²⁰Dodox uman pa mepion sa egoh i Nemula migpasad diyà si Ablaham, enù ka endà duen liyu igsugkow diyà kenagdi. Si Nemula dé sa tigtu eg-ikagi diyà kenagdi.

Ini Sa Pesuwan Di Duen Sa Uledin I Nemula

²¹Na, yoko egpenemdem duu amuk igsambì i Nemula sa uledin di diyà sa igaipasad di si Ablaham. Endà tuu iya wé, enù ka upama amuk mebegayan ki lalù endà meelut di danà ta epgangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis, kumetiengaw ki ma doo langun diyà sa kehaa i Nemula danà sa kepangunut ta sa uledin. ²²Dodox endà tuu iya wé, enù ka duen sa kagi i Nemula igaipasulat, guwaen di, “Nesalà sa langun etaw owoy lagà da neudipen diyà salà.” Dodox mebegayan ki sa mepion pasad i Nemula danà ta daa epgigtuu diyà si Hésus Kelistu.

²³Egoh kέ endà pa epgigtuu diyà si Kelistu, lagà kέ nebilanggu diyà sa uledin igsugkow i Mosis owoy endà nekelaun kέ taman endà mehaa sa kepigtuu kέ diyà si Kelistu. ²⁴Huenan di, iya lagà sa iggaet kenami sa uledin igsugkow i Mosis, enù ka lagà batà kέ pelà taman sa ketebow i Kelistu, enù ka egoh di egtebow mebaluy kumetiengaw ki dé diyà sa kehaa i Nemula danà ta epgigtuu diyà kenagdi. ²⁵Na, danà ta dé epgigtuu diyà si Kelistu ini egoh, endà dé negaet ki diyà sa uledin igsugkow i Mosis.

²⁶Na, kiyu ma dé sa anak i Nemula ini egoh di danà sa kepigtuu yu diyà si Hésus Kelistu. ²⁷Migpebautis yu ma dé anì egtandaan yu nesesebaen yu si Kelistu, huenan di eg-ilingan yu sa hagdi adat lagà sa kegal igluhub yu. ²⁸Na, diyà sa kehaa i Nemula, endà duen sa tayu mehagtaw diyà sa langun etaw epgigtuu. Nesetepeng sa etaw Hudiyu owoy sa beken Hudiyu, nesetepeng ma sa udipen owoy sa temù etaw, nesetepeng ma sa maama owoy sa bayi. Nesesebaen ki langun danà ta epgigtuu diyà si Hésus Kelistu. ²⁹Amuk kiyu sa etaw i Kelistu, tugod yu ma i Ablaham owoy mebegayan yu ma sa mepion igaipasad i Nemula ibegay diyà si Ablaham egoh anay.

Ini Sa Igtulù I Pabelo Denu Kenita I Anak I Nemula

4 ¹Na, egtulonon ku kiyu balatan. Upama amuk nematay sa etaw, mebegayan doo sa anak di sa langun taman di. Dodoo amuk tukéey pelawà sa anak di, endà mebegayan di owoy lagà pelawà udipen enù ka eggtaeten etaw, apiya di pa kagdi sa épê sa langun taman emà di. ²Egoh di tukéey pelawà, eggtaeten sa etaw tapay hinemilì sa emà di eg-ipat sa langun taman di. Iya sa binaelan da taman endà meuma sa tapay pasad inikagi sa emà di egoh sa anak di mebegayan sa langun taman di. ³Hediya ma kita i. Egoh i Kelistu endà pa egtebow, lagà ki ma udipen danà ta epgangunut diyà sa adat sa tupù ta owoy sa ketulù sa medoo lukes ta diyà tanà. ⁴Dodoo egoh di neuma sa pasad hinemilì i Nemula egoh anay, pineangay di sa Anak di diyà tanà owoy migpeanak diyà sa etaw Hudiyu. Huenan di, migpangunut ma diyà sa uledin Hudiyu igsugkow i Mosis, ⁵anì launen di kita i etaw neudipen diyà sa uledin anì meanak i Nemula ma kita.

⁶Na, danà ta dé anak i Nemula, egpeugpaen i Nemula sa Metiengaw Suguy di diyà sa pedu ta. Huenan di, mebaluy amuk umowen ta kagdi i, guwaen ta, “O Emà ku.” ⁷Enù ka danà sa kehidu di kenita, endà dé meudipen ki diyà sa uledin, dodoo anak di polo kita. Owoy danà ta dé anak di, sumakem ki ma doo sa langun ibegay di diyà sa anak di.

Ini Sa Egoh I Pabelo Nebukul Denu Sa Medoo TegeGalatiya

⁸Na, egoh anay egoh yu endà pa epgigtuu diyà si Nemula, neudipen yu diyà sa medoo nemula-mula diyà tanà. ⁹Dodoo ini egoh di, epgigtuu

yu dé diyà sa tigtu Nemula diyà langit sa mighemilì keniyu egoh anay. Huenan di amuk etaw i Nemula yu dé, maen di ya egpelikuan yu sa tapay uledin diyà tanà endà mekealuk di keniyu? Endà mepion di amuk meudipen yu dema dahiya¹⁰ danà yu egpangunut diyà sa adat etaw Hudiyu denu sa agdaw keetud owoy denu sa agdaw kepista da uman bulan owoy uman palay owoy sumalà dé sa egoh da egpista. Endà doo mealukan yu danà yu egpangunut diyà sa tapay adat Hudiyu.¹¹ Egkebukulan ku kiyu i temù enù ka lagà egpeulanen yu sa igtulù ku keniyu denu si Hésus Kelistu.

¹² O medoo duma ku egpigtuu, ini sa tigtu egpegeniyen ku diyà keniyu. Ilingi yu aken enù ka eg-ilingan ku kiyu i etaw beken Hudiyu apiya Hudiyu a, enù ka egoh ku migpigtuu diyà si Kelistu mig-eked a dé egsalig diyà sa uledin ké igsugkow i Mosis. Egoh anay egoh ku diyà keniyu, mepion doo sa adat yu diyà kenak. ¹³ Netiigan yu eglinadu a egoh ku anay migtebow diyà keniyu, huenan di nelugay a eg-ugpà egtulù sa Mepion Tegudon diyà keniyu. ¹⁴ Apiya di pa nelikutan yu temù danà ku eglinadu diyan, endà nelepuhan yu duu aken dodox egsaluan yu polo lagà sa kesalù yu sa egsugùsuguen i Nemula kedu diyà langit taman si Hésus Kelistu ma. ¹⁵ Netiigan ku tigtu yu neanggan egoh ku diyà keniyu. Upama amuk egpegeniyen ku sa mata yu, ibegay yu doo diyà kenak danà sa kehidu yu. Dodox ini egoh di, nehali dé kéen sa pedu yu denu kenak. ¹⁶ Enù di ya, egkuntelaen yu dé kéen aken danà ku migtulù keniyu sa tuu tegudon?

¹⁷ Dodox sa medoo liyu etaw egtulù keniyu, egloyuken da kiyu mepion, dodox medaet sa ungayà da diyà keniyu enù ka iya daa sa ungayà da kuntelaen yu aken anì kagda daa sa unutan yu. ¹⁸ Na, mepion ma doo amuk duen etaw egloyuk keniyu amuk mepion sa egbaelan da diyà keniyu, enù ka apiya di pa endà diyà a keniyu, mepion doo amuk duen sa loyuk yu.

¹⁹ Na, o medoo etaw egpigtuu lagà sa medoo anak ku eghiduwan ku, lagà a dema sa bayi egsakalan enù ka tigtu a egkebukul keniyu taman endà meilingan yu duu sa adat i Kelistu. ²⁰ Ungayà ku mangay a diyan anì meseolom ki mepion, enù ka endà netiigan ku duu ngadan sa mepion isulat ku diyà keniyu danà ku tigtu nebukul keniyu.

Ini Sa Tinulon I Pabelo Sa Selepanjan Sa Duwa Sawa I Ablaham

²¹ Na, kiyu i etaw egkeiyap egpangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis, penemdem yu temù sa selepanjan iya wé uledin. ²² Enù ka nebara ta sa kagi i Nemula igpesulat denu sa duwa anak i Ablaham maama egoh anay. Sebaen sa anak di diyà sa udipen di si Hagal, sebaen ma sa anak di diyà sa tigtu sawa di si Sala. ²³ Sa anak di diyà sa udipen, iya sa binaelan etaw daa. Dodox sa anak di diyà sa tigtu sawa di, iya danà sa igaipasad i Nemula diyà si Ablaham enù ka tapay dé endà eg-anak Sala i.

²⁴Na, iya sa selepangan sa duwa sawa i Ablaham lagà sa duwa pasad ukitan etaw mangay diyà si Nemula. Si Hagal sa bayi udipen, kagdi lagà sa uledin igbegay i Nemula diyà si Mosis dutu Getan Sinay dò. Huenan di, lagà neudipen ma sa langun etaw tugod di egpangunut diyà sa uledin. ²⁵Dutu tanà Alabiya dò sa Getan Sinay pinegulepengan ku si Hagal. Owoy lagà si Hagal ma sa menuwa Hélusalém ini egoh di, enù ka egkeudipen sa langun etaw dahiya diyà sa uledin igsugkow i Mosis. ²⁶Dodoo beken udipen Sala i sawa i Ablaham, huenan di kagdi sa pinegulepengan kenita i etaw egpigtuu diyà si Hésus, enù ka endà dé neudipen ki diyà sa uledin igsugkow i Mosis. ²⁷Enù ka duen sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

“Meanggan ka kuna i,

apiya di pa endà dé umanak ka.

Petibos ka danà ko neanggan temù,

apiya di pa endà tinugedam ko duu sa kesakalan ko.

Enù ka uman pa kedoo anak sa bayi inekedan sawa di

diyà sa kedoo anak sa bayi épê sawa.”^g

²⁸O medoo duma ku egpigtuu, kita ma sa anak i Nemula danà sa igpasad di. Lagà ki si Isak anak i Sala enù ka kagdi sa anak igpasad i Nemula diyà si Ablaham. ²⁹Egoh anay sa inanak i Hagal danà sa binaelan etaw daa, pinelihay di Isak i inanak da i Sala danà sa Suguy i Nemula. Hediya ma ini egoh di, kita sa pinelihay etaw egkeudipen diyà sa uledin igsugkow i Mosis. ³⁰Dodoo duen sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di, “Hemagawi ko sa bayi udipen owoy sa anak di, enù ka endà mebegayan sa anak udipen sa langun taman emà di. Iya daa sa mebegayan sa anak temù etaw.”^h ³¹Na, o medoo duma ku, lagà ki anak sa temù etaw, kita i langun etaw egpigtuu diyà si Kelistu; beken ki anak udipen.

Igtulù I Pabelo Anì Endà Meudipen Da Dema Diyà Sa Uledin

5 ¹Na, endà dé egkeudipen ki diyà sa uledin igsugkow i Mosis enù ka linaun i Kelistu dé kita. Huenan di, udesi yu dé sa kepigtuu yu anì endà meudipen yu dema diyà sa uledin.

²Taa yu, hih. Si Pabelo a eg-ikagi ini i diyà keniyu. Amuk sa kepekelaing ipat sa egsaligan yu anì mealukan yu, egpeulanen yu polo sa kepigtuu yu diyà si Kelistu. ³Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu ini egoh. Amuk egsalig yu diyà sa kepekelaing ipat anì mealukan yu, pangunuti yu ma dé sa langun uledin igsugkow i Mosis. ⁴Na, kiyu i etaw ungayà yu kumetiengaw yu diyà sa kehaa i Nemula danà yu egpangunut diyà sa uledin, ininiyugan yu dé Kelistu i owoy migpeliyu yu ma dé diyà sa ketabang i Nemula. ⁵Dodoo kami, egsaligan ké polo sa kepetiengaw

^g 4:27 Basa ko Isayas 54:1   ^h 4:30 Basa ko Génésis 21:10

i Nemula kenita diyà sa kehaa di, owoy iya sa eg-angat-angatan ta danà sa Metiengaw Suguy di. ⁶Amuk epgigtuu ki diyà si Hésus Kelistu, nesetepeng ki doo diyà sa kehaa i Nemula, iling ka nekelaingenan ki ipat ataw ka endà nekelaingenan ki ipat. Dodox iya daa sa miulan sa kepigtuu ta diyà kenagdi, owoy iya sa tandà di sa kesehiduway ta.

⁷Egoh anay tigtu yu epgigtuu diyà sa tuu tegudon igtulù ku keniyu, dodox negaip a keniyu ini egoh enù ka mig-eked yu dé epgigtuu diyà sa tuu tegudon. Ngadan di etaw sa migpeeked keniyu egpepigttuu? ⁸Beken danà i Nemula iya wé, enù ka kagdi polo sa mig-umow keniyu anì migtuu yu diyà kenagdi. ⁹Tuliki yu sa etaw egtulù keniyu sa kagi endà tuu di, enù ka lagà da sa tukéey ipelenuk epan medelamet mekeseluh diyà sa langun tapung amuk egbael ki epan. ¹⁰Apiya iya sa igsulat ku diyà keniyu, metiigan ku doo mangunut yu diyà siini kagi ku enù ka nesesebaen ki si Datù. Dodox sa etaw egbogo keniyu danà sa tegudon da endà tuu di, iya sa etaw mepiptamayan i Nemula.

¹¹O medoo duma ku epgigtuu, duen etaw guwaen da dò tapay a doo gaa egtulù denu sa kepekelaing ipat anì mealukan ki. Dodox endà tuu iya wé, enù ka upama amuk tuu sa kagi da, maen di ya atu egpelihayen a sa etaw Hudiyu egpangunut diyà sa uledin igsugkow i Mosis? Upama amuk egtulù a sa kepekelaing ipat, endà egpelihayen da ma aken danà ku egtulù denu sa kepatay i Kelistu diyà sa kayu ibrugsud. ¹²Na, sa etaw egbogo keniyu danà da egtulù sa kepekelaing ipat, ungayà ku hedem uman da polo pekapun utas.

Ini Sa Igtulù I Pabelo Anì Egsehiduway Da

¹³Na, o medoo duma ku epgigtuu, inumow i Nemula kiyu anì melaun yu diyà sa egoh yu neudipen diyà sa uledin igsugkow i Mosis. Dodox apiya di pa endà dé neudipen yu, yoko eg-unut ta diyà sa medaet uyot sa tapay pedu yu. Dodox sebuligay yu polo danà sa kesehiduway yu. ¹⁴Enù ka sebaen daa sa pesu sa langun uledin igsugkow i Mosis egoh anay, guwaen di, “Hiduwi ko sa duma ko éhê sa kehidu ko keniko.”ⁱ ¹⁵Dodox amuk egkesebulit yu owoy eggsigbolowoy yu owoy egsekudiay yu ma, tulik yu anì endà medaetan sa pedu yu nesesebaen.

Ini Sa Igtulù I Pabelo Anì Munut Da Diyà Sa Suguy i Nemula

¹⁶Na, ini sa igsasà ku keniyu, peunut yu dé diyà sa Suguy i Nemula anì endà dé unutan yu duu sa medaet uyot sa tapay pedu yu. ¹⁷Enù ka tigesa sa uyot sa tapay pedu ta owoy sa uyot sa Suguy i Nemula. Lagà egkesekuntelà sa tapay pedu ta owoy sa uyot sa Suguy i Nemula. Huenan di, egkelikutan ki egbael mepion danà sa pedu ta egkeduwa. ¹⁸Dodox

ⁱ 5:14 Basa ko Lébitiko 19:18

amuk egpeunut ki diyà sa Suguy i Nemula, endà dé meudipen ki diyà sa uledin igsugkow i Mosis.

¹⁹ Netiigan ta doo sa egbaelan sa etaw eg-unut diyà sa tapay pedu da. Ini sa lagà egbaelan da, tegebigà da owoy mahù sa pedu da owoy endà ma egkemalaan da sa medaet egbaelan da. ²⁰ Egpenemulawen da sa medoo inetaw owoy egsalig da ma diyà sa beliyan. Egkesekuntelà da owoy egkeselimbul da ma. Egkesinawan da sa langun taman duma da owoy egkesebulit da. Telam-amen da ma owoy egkesesegumalay da ma. ²¹ Big-imawen da ma sa langun taman owoy tegepehilu da ma. Egkeiyap da egbael sumalà dé sa medaet ungayà da, owoy duen ma medoo liyu egbaelan da medaet éhê iya wé tinulon ku. Mikagi a dema ini egoh di sa tinulon ku diyà keniyu egoh anay. Iya sa etaw endà mekeunut diyà sa kedadù i Nemula sa etaw tegebael medaet.

²² Dodoo sa etaw eg-unut diyà sa Suguy i Nemula, netiigan ta ma sa egbaelan da. Eghiduwon da sa duma da, owoy meanggan da ma. Melanah ma sa pedu da, owoy metigkel da ma sa kelikutan da. Mipedu da ma owoy mepion sa adat da owoy kesaligan da ma. ²³ Melungoy sa pedu da owoy metulanged da ma. Amuk hediya sa egbaelan ta, endà duen uledin i Nemula metipay ta. ²⁴ Kita i etaw epgigtuu diyà si Hésus Kelistu, lagà igtutuk sa uyot sa tapay pedu ta diyà sa kayu ighbugsud enù ka inekedan ta dé iya wé. ²⁵ Binegayan sa Suguy i Nemula kita sa magtu pedu ta owoy sa lalù endà meelut di, huanan di peunut yu dé diyà kenagdi. ²⁶ Dodoo yoko egpeolòlòlò ya owoy yoko egkesebulit ta owoy yoko ma egkesina ya sa langun taman duma yu.

Ini Sa Igsasà I Pabelo Diyà Kenagda Denu Sa Mepion Adat Da

6 ¹ Na, o medoo duma ku epgigtuu, amuk netiigan yu nesalà sa duma yu epgigtuu, mepion amuk kiyu i etaw eg-unut diyà sa Suguy i Nemula sa tumabang kenagdi anì pelikuen yu kagdi pepigtuu. Dodoo pepion yu sa pedu yu diyà kenagdi. Tuliki yu ma anì endà meenggat yu ma diyà salà. ² Sebuligay yu, enù ka amuk iya sa egbaelan yu, egpanggunut yu doo diyà sa igsugù i Kelistu. ³ Amuk duen etaw guwaen di dò negulub sa pedu di dodoo endà pelawà, iya sa etaw neakalan. ⁴ Mepion amuk uman sebaen etaw polo sa menemdem denu sa hagdi adat, enù ka amuk mepion sa adat di, meanggan doo danà sa adat di mepion beken danà di nekelowon diyà sa adat duma di. ⁵ Enù ka uman sebaen etaw, eg-uwiten di ma sa hagdi pedu.

⁶ Na, kiyu i etaw egpetulù sa kagi i Nemula, mepion amuk ibegay yu diyà sa tegetulù yu sa duma nekuwa yu mepion.

⁷ Hahaa yu anì endà meakalan yu. Endà mebaluy di akalan ta Nemula i, enù ka sumalà dé sa ig-ohok sa etaw, iya ma sa ketuwen di. Hediya ma sa binaelan etaw, mekuwa di ma doo bunga sa binaelan di. ⁸ Amuk duen

etaw eg-unut diyà sa tapay pedu di, mehaa di doo sa kepatay di taman melugay. Dodoo sa etaw eg-unut diyà sa Suguy i Nemula, mebegayan doo sa lalù endà meelet di. ⁹Huenan di, mepion amuk endà egkesemek ki egbael mepion, enù ka amuk manum ki mael mepion, mesakem ta doo sa mepion kedu si Nemula amuk meuma sa pasad di. ¹⁰Huenan di, ini sa mepion egbaelan ta. Sumalà dé sa agdaw di, mael ki mepion diyà sa langun etaw, labi pa diyà sa duma ta egpigtuu.

Ini Sa Sabuhanan Kagi I Pabelo Diyà Sa Medoo TegeGalatiya

¹¹Na, si Pabelo a egsulat diyà siini sabuhanan igsulat ku diyà keniyu. Haa yu sa danà ku egsulat dakel. ¹²Sa etaw egtegel keniyu egpekelaing ipat, iya sa etaw egpeolòolò daa diyà sa duma da Hudiyu. Enù ka guwaen da dò amuk egpangunut da diyà sa adat Hudiyu, endà mepelihay da gaa danà da egpigtuu diyà sa kepatay i Kelistu diyà sa kayu ighbugsud. ¹³Dodoo apiya di pa egtegelen da kiyu egpekelaing ipat, endà doo egpangunut da diyà sa langun uledin igsugkow i Mosis. Egkeiyapan da daa sa kepekelaing ipat yu anì egpeolòolò da danà yu eg-unut diyà kenagda. ¹⁴Dodoo aken, endà peolòolò a. Sebaen daa sa oloen ku sa kepatay i Hésus Kelistu sa Datù ta, enù ka danà di nematay diyà sa kayu ighbugsud, endà dé egkeudipen a diyà sa tapay pedu ku owoy endà ma dé neuwit a sa tapay pedu ku. ¹⁵Na, sa etaw nekelaingan ipat ataw ka endà, nesetepeng ki doo diyà sa kehaa i Nemula amuk egpigtuu ki. Iya daa sa tigtu miulan sa magtu pedu ta ibegay i Nemula. ¹⁶Na, kiyu i etaw eg-unut diyà siini igtulù ku, ungayà ku melanih sa keugpà yu owoy mehiduwan i Nemula ma kiyu i langun etaw di, iling ka etaw Hudiyu ataw ka beken Hudiyu.

¹⁷Na, edung ini egoh di, hawidi yu dé sa etaw egsumbung kenak guwaen da dò beken a salu i Hésus, dodoo iya polo sa tandà di aken sa egsugùsuguen i Hésus sa lawa ku neseluh kelaing.

¹⁸O medoo duma ku egpigtuu, egsimbà a anì mekehaa yu langun sa mepion ketabang ipeuloy i Hésus Kelistu sa Datù ta. Amin.

Na, taman iya daa sa kagi ku. *Si Pabelo*